02. juli 2026
Sagsnummer: 24/26100
Sagsbehandler:
Marb

Administrationens svar på forhold som ønsket belyst i forhold til forslaget til miljøgodkendelsen til Stenledvej 5, 8400 Ebeltoft

Natur-, teknik- og miljøudvalget har på udvalgsmødet den 9.6.2026 ønsket at Administrationen nærmere belyser fire vurderinger, der fremgår af forslaget til miljøgodkendelsen til Stenledvej 5, 8400 Ebeltoft:

1. En mere udførlig begrundelse for hvorfor vi anbefaler at give dispensation til gyllebeholderens placering tættere end 100 meter til en beskyttet sø.

2. En forklaring på beregning af tålegrænse for kvælstof til et § 3 overdrev

3. Et genbesøg af vurderingen af ammoniakfølsomme skove – grundet en anden vurdering modtaget fra Miljøforeningen Hyllested og omegn og DN Syddjurs

4. Om forekomsten af beskyttede bilag IV arter er tilstrækkeligt undersøgt i området (markfirben + vandsalamander)

Administrationens svar på ovenstående fremgår herunder:

1) Begrundelse for anbefaling af dispensation til placering af gyllebeholder tættere end 100 meter fra en beskyttet sø

Særlig værdifuldt landbrugsområde. Det samlede anlæg samt den ansøgte gyllebeholder er beliggende i et område, der i kommuneplanen er udpeget som særlig værdifuldt landbrugsområde, og hvor retningslinjerne i kommuneplanen angiver, at landbrugsområderne indenfor udpegningen så vidt muligt skal forblive jordbrugsdrift.

Der er udover forlængelse af staldbygninger ansøgt om etablering af en gyllebeholder på Stenledvej 5. Der er i forvejen 2 gyllebeholdere på ejendommen. De to eksisterende gyllebeholdere er beliggende hhv. 11 og 20 m fra en beskyttet sø.

Administrationen har i forslaget til miljøgodkendelsen (side 17) redegjort for den valgte placering af den nye gyllebeholder. Placeringen er en afvejning af flere modsatrettede afstandskriterier:

- Landskabspåvirkning/tilknytningskrav: Nybyggeri skal i udgangspunktet ske inden for 20 m til eksisterende byggeri
- Afstandskrav på 100 meter til en sø.

Landskabspåvirkning. Administrationen har haft meget fokus på placeringen af såvel stalde som den omtalte gyllebeholder. Administrationen har, i dialog med ansøger, lagt stor vægt på det landskabelige udtryk i og omkring området ved Stenledvej ved valg af placering af gyllebeholderen, da ejendommen ligger i et område, der i kommuneplanen er udpeget som større sammenhængende landskab.

Som udgangspunkt skal anlæg efter nybyggeri fremstå som en samlet enhed og ansøgt byggeri skal derfor placeres i tilknytning til eksisterende anlæg og bygningssæt. En placering af gyllebeholderen i tilknytning til de eksisterende bygninger og eksisterende gyllebeholdere sikrer, at bygningssættet visuelt fremstår som en samlet enhed. Den nye gyllebeholder vil derved ikke skæmme landskabsoplevelsen, da den ligger helt i tilknytning til og lige bag staldbygningerne og lige bag de eksisterende gyllebeholdere. Til yderligere sikring af de landskabelige forholdt, er der stillet vilkår til højden på den nye gyllebeholder. Gyllebeholderen er endvidere vurderet at være erhvervsmæssigt nødvendig for driften.

Administrationen var i opstartsfasen af sagsbehandlingen på fysisk tilsyn i området omkring Stenledvej, hvor hele anlæggets synlighed i landskabet blev vurderet. Uden for ejendommen blev der set på anlægges fremtoning i retningen fra Hyllested By mod anlægget, i retningen syd fra Stenledvej mod anlægget samt fra vejstrækningen Kolbjergvej mod anlægget på Stenledvej 5.

Det er vurderet, at placeres gyllebeholderen i tilknytning til det eksisterende anlæg og med vilkår om beplantning langs gyllebeholderen, fremstår gyllebeholderen i samlet helhed med bygningssættet, og opleves ikke som et forstyrrende element i landskabet.

Dispensation fra afstandskrav til sø. I udgangspunktet skal der ved etablering af gyllebeholdere, overholdes en afstand på 100 m til sø. Afstandskravet er juridisk ikke defineret som hensyn til søens dyreliv eller ammoniakemission, men af hensyn til sikring af søen ved et evt. gylleuheld (overløb, lækage, brud på beholder). Der kan dispenseres fra bestemmelsen.

Såfremt beholderen opføres i en afstand af 100 m fra søen, vil anlægget ikke i samme grad opleves som en samlet bygningsmasse. Endvidere ville der potentielt skulle dispenseres fra afstandskravet til skel.

Administrationen har med opstilling af et vilkår om en jordvold opfyldt lovens formål om sikring af søen mod gylleuheld, på en anden måde end med afstand: Der er trods en kortere afstand end lovens udgangspunkt, ingen risiko ved et eventuelt gylleuheld, idet der stilles krav om en barriere i form af en jordvold mod søen.

Jordvolden mellem søen og ikke bare den nye, men også de 2 eksisterende gyllebeholdere, skal kunne tilbageholde gylle i tilfælde at brud på en beholder. Endvidere skal den nye beholder etableres med terræn med strømningsretning væk fra søen.

Inden en ny gyllebeholder tages i brug, skal den påmonteres en alarm, der registrerer pludseligt fald i beholderen. De to eksisterende gyllebeholdere har ligeledes monteret alarm.

Med de fremsatte vilkår, mener Administrationen, at der med dispensationen opnås en både miljømæssig og landskabelig optimal løsning: Bygningssættet fremstår samlet, og der stilles vilkår til bedre sikring af søen, end der er pt.

Tilstand af beskyttet sø Søer er som udgangspunkt ikke påvirket af kvælstofemission, hvorfor emission fra gyllebeholdere (og stalde) på Stenledvej 5 ikke påvirker søen.

Se mere om bilag IV-arter under Administrationens redegørelse på spørgsmål nr. 4.

2) Forklaring af beregning af tålegrænse for kvælstof til et § 3 overdrev (kategori 3-natur)

NTM-udvalget ønsker en forklaring på beregningen af tålegrænsen for kvælstof til et specifikt § 3-beskyttet overdrev (L421-01-ov på s. 29 i Administrationens forslag til afgørelse). NTM beder Administrationen uddybe, at der først skrives, at "*tålegrænsen for overdrevet må ligge i det lave toleranceinterval*" og efterfølgende at "*Tålegrænseintervallet for overdrevet skønnes derfor at være i midterste interval*". Der spørges ligeledes ind til, at tålegrænsen angives som et interval i stedet for en fast grænse.

Natur og Miljø konkluderer fra den seneste besigtigelse af overdrevet (*L421-01-ov*) som er foretaget i 2015 (Danmarks Miljøportal). Her viser plantelisten, at det beskyttede overdrev er kategoriseret som et "surt overdrev". Det bekræftes af en ældre planteliste fra 2002 (Danmarks Miljøportal). "Surt overdrev" har det generelle tålegrænseinterval på 6-10 kg N/ha/år (Opdatering af empirisk baserede tålegrænser - Fagligt notat fra DCE, 2024, Tabel 1 og 2). "Surt overdrev" er den mest næringsfølsomme kategori af overdrev. Det betyder, at andre kategorier af overdrev har en højere maksimal tålegrænse, dvs. er mindre følsomme end den, som anvendes (kalkholdige overdrev 10-20 kg N/ha/år, meget tør overdrevs- eller skrænttvegetation 5-15 kg N/ha/år). Der er således tale om en worst-case-betragtning, hvor en vurdering af overdrevet L421-01-ov baseret på data fra 2015, stiller de størst mulige krav til totaldepositionen på området fra det ansøgte, og indhentning af evt. nyere plantedata, vil ikke ændre på dette.

Natur og Miljø vurderer, på baggrund af den konkrete planteliste, at områdets konkrete tålegrænse er på 7,8 kg N/ha/år. Imidlertid er det beskrevet i Husdyrbrugloven og af gældende nævnspraksis, at når den årlige merdeposition fra et projekt er under 1 kg N/ha og når totaldepositionen på området ikke overskrider den øvre tålegrænse (her 10 kg N/ha/år) for naturtypen (her "surt overdrev"), så skal den konkrete tålegrænse for arealet *ikke* benyttes i vurderingen af påvirkningen fra det ansøgte (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 29).

Administrationen henviser i den forbindelse til afgørelsen fra Miljø- og Fødevareklagenævnets nr. 25/02757 fra den 3. juni 2026 vedr. udvidelse af et svinebrug i Syddjurs Kommune. Her fremgår det på side 14:

"Det følger af Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis i sager efter husdyrbrugloven, at der i forhold til natur, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, som udgangspunkt ikke vil være tale om en tilstandsændring – eller en væsentlig påvirkning på miljøet – såfremt den samlede ammoniakpåvirkning [eller kvælstofdeposition, Administrationens bemærkning] (beregnet som summen af totaldepositionen (inklusiv merdepositionen) og baggrundsbelastningen) af naturområdet efter godkendelse af det ansøgte ligger inden for eller under et konkret fastsat tålegrænseinterval, inden for det generelle tålegrænseinterval for den pågældende naturtype. Derimod vil der som udgangspunkt være tale om en tilstandsændring – og dermed en væsentlig virkning på miljøet – såfremt den samlede ammoniakpåvirkning af naturområdet med det ansøgte projekt overskrider den øvre tålegrænse i det konkret fastsatte tålegrænseinterval".

"*Ved vurderingen af, om en udvidelse af et husdyrbrug kan medføre ændringer i tilstanden af naturtyper, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, må der dog efter nævnets opfattelse tages udgangspunkt i, om det ansøgte vil indebære en merdeposition på mindre end 1 kg N pr. ha pr. år til naturområdet, idet dette beskyttelsesniveau som altovervejende hovedregel må antages at være tilstrækkeligt til*

at undgå væsentlige miljøpåvirkninger med ammoniak af ammoniakfølsomme naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og dermed undgå en tilstandsændring af området".

Det er altså *ikke* den konkrete tålegrænse (de 7,8 kg/N/ha/år) der skal benyttes ved vurderingen. Når det ansøgte, medfører merdeposition på under 1 kg/ha/år, skal Administrationen som den altovervejende hovedregel kun forholde sig til, om der med totaldepositionen sker en overskridelse af det generelle tålegrænseinterval på 6-10 kg N/ha/år: Dvs., der må maksimalt deponeres 10 kg N/ha/år på området fra det ansøgte. Administrationen vurderer ikke, at der i denne sag er grund til at afvige fra den altovervejende hovedregel.

Totaldepositionen udgøres af baggrundsdeposition og merdeposition forårsaget af det konkrete projekt. Baggrundsdeposition (gennemsnit for årene 2022-2024) er 9,42 kg N/ha/år og merdepositionen fra projektet, sammen med den nuværende deposition, er i alt 0,3 kg N/ha/år. **Dette giver en totaldeposition på 9,72 kg N/ha/år og derfor overskrides tålegrænsen på maksimalt 10 kg N/ha/år for overdrevet ikke.**

3) Genbesøg af vurdering af to ammoniakfølsomme skove
Der ønskes et genbesøg af vurderingen af to specifikke ammoniakfølsomme skove på baggrund af, at udvalget har modtaget en anden vurdering fra Miljøforeningen Hyllested og omegn og DN Syddjurs. Se vedlagte bilag 9: Notat fra Miljøforeningen fra Hyllested og omegn og Danmarks Naturfredningsforening Syddjurs af 8. juni til mødet Natur-, teknik- og miljøudvalget den 9. juni.

Miljøforeningen Hyllested og DN Syddjurs har sendt et notat til Natur-, teknik- og miljøudvalget. I notatet er der lavet en vurdering af to skovområder. I dette afsnit beskrives forskellen mellem Administrationens vurderingen af skovene og vurderingen af samme områder i det fremsendte notat.

Natur og Miljø har besigtiget de to skove den 11. marts 2026. Besigtigelsen blev udført på baggrund af et høringssvar indkommet i høringsperioden, og vurderingen på baggrund heraf fremgår af s. 81-84 i forslaget til godkendelse. Ud fra besigtigelsen blev det oprindeligt vurderet, at de nærtliggende småskove, hhv. område 1 og 2 i Figur 1, ikke kunne kategoriseres som ammoniakfølsomme skove som defineret i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen[1], se s. 81-82 i forslaget. Denne vurdering er nu ændret for det ene af de to skovområder, da administrationen på baggrund af oplysningerne i notatet fra Miljøforeningen Hyllested og Omegn og DN Syddjurs ikke kan udelukke at den ene skov er ammoniakfølsom.

[1] [1] BKG 2024-10-16 nr. 1089 Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

Figur 1. De to områder (1 og 2) der er vurderet af Natur og Miljø den 11. marts 2026. Med orange er angivet beskyttede sten- og jorddiger og med blåt ejendommen Stenledvej 5.

Genvurdering af skovområde 1 (kaldet "skov nr. 2" i notat til Natur-, teknik- og miljøudvalget fra Miljøforeningen Hyllested og Omegn og DN Syddjurs)
I notatet står: "Syddjurs Kommune skriver i sin vurdering af skoven: "Der er efter kommunes mening ikke tale om egentlig skov ("sluttet skov af højstammede træer"), men en mindre (hovedsageligt naturligt) fremkommet bevoksning."
Det er værd at kommentere denne delvurdering: Der er ikke behov for "sluttet skov af højstammede træer" for at et område er skov. Blot skal der inden for et rimeligt tidsrum kunne dannes sluttet skov. Det kan det bestemt med de allerede tilstedeværende træarter. Således er skovkriteriet opfyldt. Samtidig skriver Kommunen i sin vurdering at der er signatur for skov på de høje målebordsblade. Sammenlagt peger det på at skoven er ammoniakfølsom efter kriterie i).

Kommunen argumenterer for at der kun er 4700 m2, som ikke har været ryddet. Og at området derfor ikke har været skov længe nok. Det er normalt at rydde dele af skov fra tid til anden, for så at forynge skoven ved plantning eller selvforyngelse. At dele eller hele skoven har været ryddet er således ikke et argument for at den ikke er ammoniakfølsom.

En afgørende parameter om en skov er ammoniakfølsom er at jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode for gammel "skovjordbund". Netop fordi der har været råstofgrav har jordbunden ikke været dyrket mark.

Det er derfor sikkert at Skov 2 er ammoniakfølsom i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen."

Natur og Miljøs bemærkninger til de indkomne bemærkninger vedr. skovområde 1

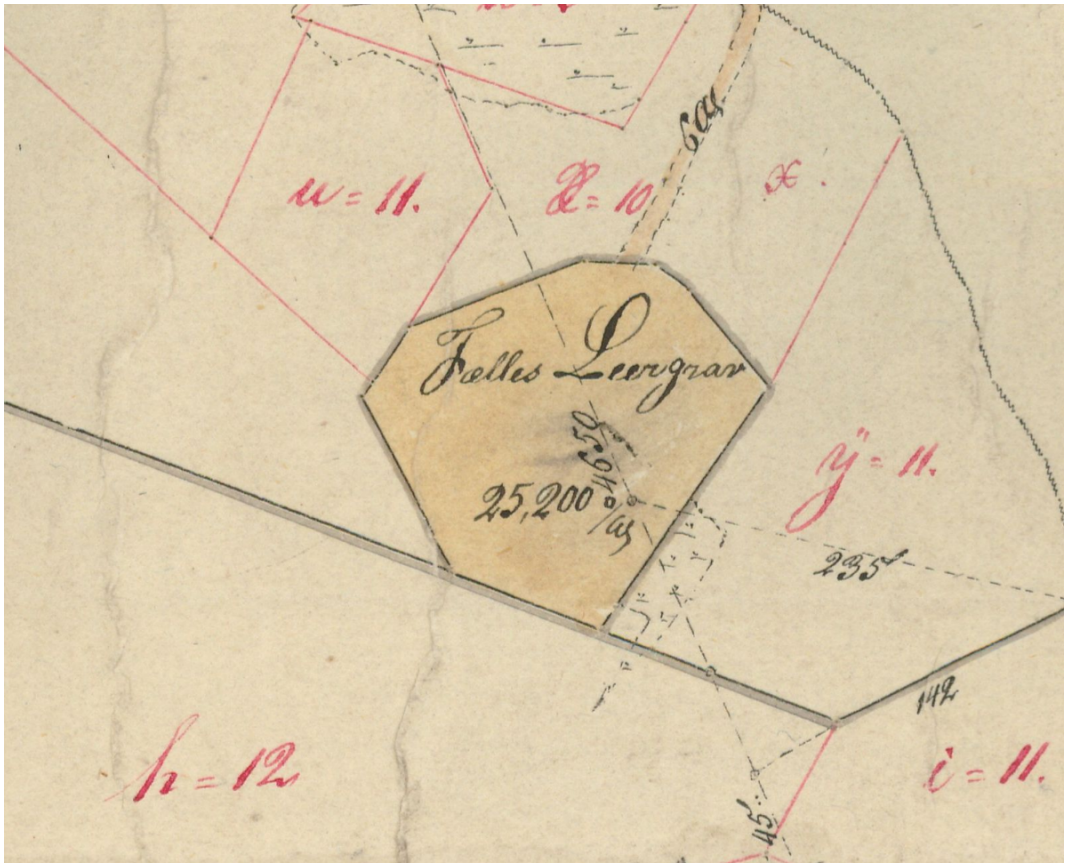
Skovområdet er af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø blevet afgjort som ikke fredskovspligtig, da bevoksningen endnu ikke lever op til skovlovens bestemmelser om sluttet og højstammet skov.
Mht. spørgsmålet fremført i notatet om jordbund, har Natur og Miljø følgende supplerende bemærkninger:

- Af matrikelkort "Original 2 for Hyllested Skovgårde, Hyllested (1848-1870)" fremgår, at området er fælles lergrav (Figur 2 og Figur 3 herunder).
- Herefter fremgår det af de "høje og lave målebordsblade" (Figur 4 og Figur 5 herunder) at området er bevokset med "løvskov".
- Af luftfoto 1945 og fremefter fremgår det, at området er bevokset/delvist bevokset. Af kort over højdemodellen (Figur 6 herunder) ses, at området har været gennemgravet.

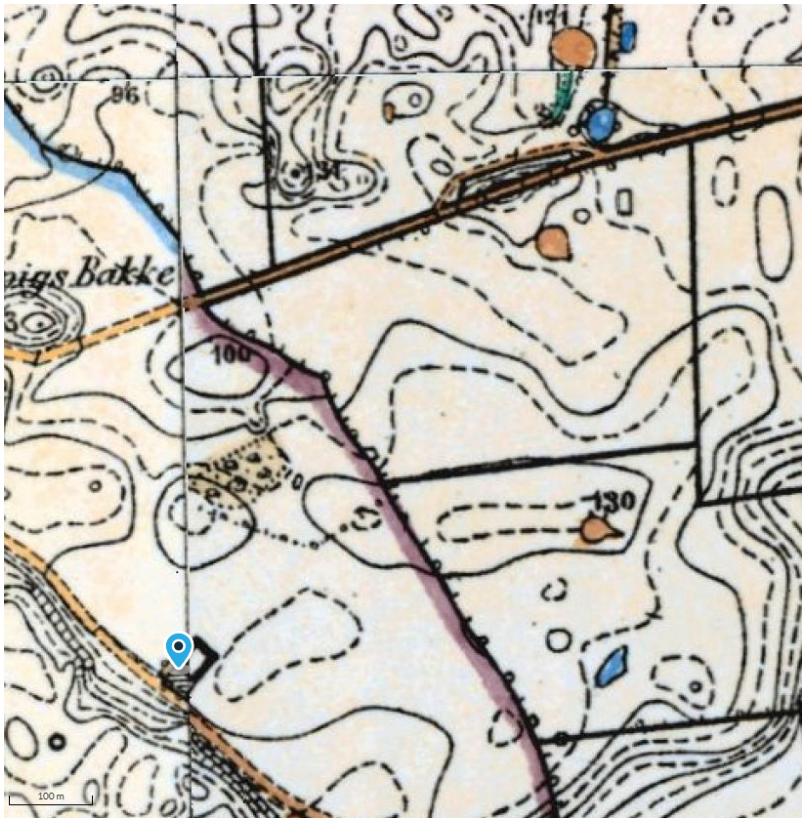
Udlægning i det til udvalget fremsendte notat, at "*En afgørende parameter om en skov er ammoniakfølsom er at jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode for gammel "skovjordbund". Netop fordi der har været råstofgrav har jordbunden ikke været dyrket mark."* er kommunen ikke enig i. Det fremgår ikke af bekendtgørelsen, at der lægges vægt på, at der har været noget andet end dyrkningsjord, men netop den parameter at der har været skovjordbund i mindst 200 år.
Eftersom der var lergrav, som minimum indtil år 1848 og antageligt i længere tid, kan vi på den baggrund konstatere, at der i område 1 ikke har været skov i mere end størrelsesorden 200 år, og der kan derfor ikke være tale om *gammel skovjordbund*. På den baggrund vurderer Administrationen, at område 1, ikke opfylder kriterierne for ammoniakfølsom skov.

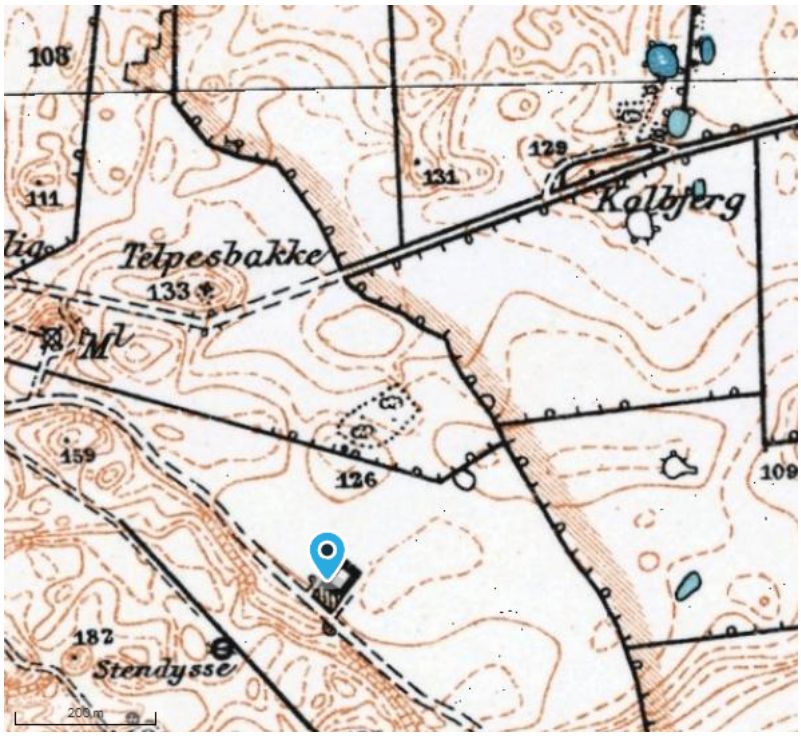
Figur 2. Matrikelkort original 2 for Hyllested Skovgårde, Hyllested (1848-1870). Det fremgår at området er fælles lergrav

Figur 3 Matrikelkort original 2 for Hyllested Skovgårde, Hyllested (1848-1870) fremgår at området er fælles lergrav.

Figur 4. Høje målebordsblade (1870-99). Område 1 med signatur for løvskov.

Figur 5 Lave målebordsblade, signatur for løvskov (1920)

Figur 6. Højdemodel og højdekurver - ScalgoLive. Det ses at området har været gennemgravet ligesom øvrige råstofgrave i området.

Samlet kan Syddjurs Kommune konkludere, at området ikke opfylder kriteriet som skov. Administrationen ser derfor ikke anledning til at ændre sin vurdering af området, på baggrund af notatet fra Miljøforeningen Hyllested og DN Syddjurs.

Genvurdering af skovområde 2 jf. notat til udvalget (Kaldet skov nr. 4 i notatet)
Notatet fra Miljøforeningen og DN Syddjurs fremkommer (side 16) med følgende udtalelse ” *Skov 4 ... Her har jeg konstateret, at det meste af skoven er højstammet bøgeskov på morbund. Iblandt er der meget gamle ege, hvoraf visse er under nedbrud. Samtidig ses tydelige kulturspor i form af et gammelt skovdige. De Gamle ege vurderes at være 2-300 år gamle. Det er lykkedes at finde et kort fra 1780 – 1811 over Rugaards jorde.”*

Natur og Miljøs supplerende bemærkninger til de indkomne bemærkninger vedr. skovområde 2 (skov 4 i notatet fra Miljøforeningen Hyllested by og omegn og DN Syddjurs)
Administrationens vurdering af 11. marts 2026 fremgår af s. 83-84 i forslaget til afgørelse. Der står blandt andet.:
”Af det høje målebordsblad (1862 – 1899) er der ingen signatur for skov i området, men derimod signatur for råstofgrav, vandhul, eng, bakke og mark. Selvom der er enkelt meget gamle træer i området, er der ingen bevis for, at der har været skov i området i

mere end 200 år (jf. stk. 3, d i bekendtgørelsen). På den baggrund mener kommunen at område 2 ikke falder under kategorien for ammoniakfølsomme skove."
Natur og Miljø bemærker hertil:
"*Det er korrekt, at området jf. "original 1 kort fra 1816-1865" er indtegnet med signatur for skov. På baggrund af det tidligere kort og da der er højstammet bøge iblandet ege, kan Naturgruppen ikke udelukke at der har været skov i området i mere end 200 år. Dog kan det virke underligt at man for skovområde 1 har indtegnet signatur for løvtræer men ikke for skovområde 2. Samlet kan kommunen dog ikke udelukke at område 2 falder under kategorien for ammoniakfølsomme skove."* ***Dette er en anden konklusion end den der fremgår i forslag til afgørelse til miljøgodkendelsen (s. 83 – 84)***

Derfor har Administrationen lavet ny vurdering af naturområdet, herunder en scenarieberegning i ansøgningssystemet (www.husdyrgodkendelse.dk). Dette for at afklare, om depositionen på skovområdet fra det ansøgte overholder afskæringskriterierne.

NY vurdering: Tålegrænse for skov 2 ved Kolbjergvej, der ikke kan udelukkes at være ammoniakfølsom
I ansøgningssystemet fremgår ovennævnte skovområde ikke som en potentiel ammoniakfølsom skov. (Det er data fra *IGN Rapport nov. 2016, Ammoniakfølsomme skove – kortlægning og vejledning* som anvendes i ansøgningssystemet.)

Der er tale om en skov der svarer til naturtypen bøgeskov på mor uden kristtorn (Habitatnaturtype som er en udpegning fra Habitatdirektivet, som omhandler en naturtype domineret af bøgeskov på sur jordbund, hvor nedbrydning af organisk materiale sker langsomt og der ikke forekommer kristtorn eller taks som underskov.), der har tålegrænseintervallet 10-15 kg N/ha/år.

Ifølge Gunnarsen m.fl. 2016 skal 6 faktorer anvendes for at vurdere en skovs tålegrænse indenfor intervallet:

1) Forekomst af sjældne eller truede arter

Der er ikke registreret sjældne eller truede arter på lokaliteten (søgning i svampeatlas.org, arter.dk eller naturdatabasen), hvorfor den højeste ende af intervallet skal bruges.

2) Høj arts-score / lav arts-score (fra HNV-skovkort eller biodiversitetskort)

Området har lav HNV (4-5), hvilket indikere at tålegrænsen ligger i den høje ende af tålegrænseintervallet.

3) Urørt skov, fredede områder / skove med kontinuerlig skovdrift

Området er ikke et fredet eller registeret som urørt skov. Der er dog heller ikke indikation af nylig afdrevet eller hugst. Ved besigtigelsen sås en del nedskæring, men det var af ældre svampe-angrebne stammer ud mod vejen. Dette indikerer midten af tålegrænseintervallet.

4) Rand eller småskov mod syd eller vest / skov "beskyttet" af anden skov i retning mod Husdyrbruget

Området har både rand mod vest og syd mod husdyrbruget og er delvist beskyttet af skov 1. Tålegrænse derfor i midten af intervallet.

5) Tilgroningsskov på morbund

Området er ikke tillgroningsskov, hvor for det ikke er relevant.

6) Plantageareal med ikke hjemmehørende arter

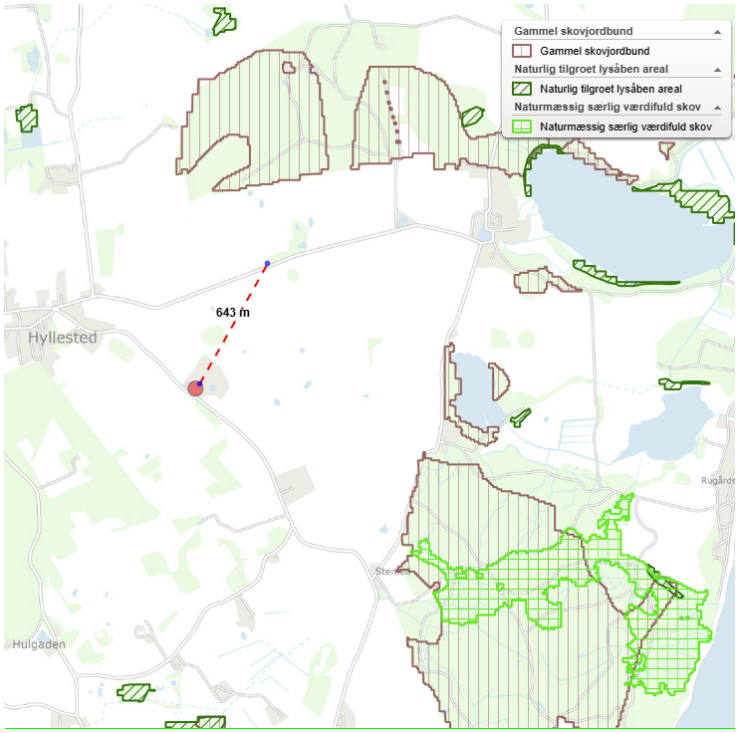
Området er ikke plantageareal med ikke hjemmehørende arter, hvor for det ikke er relevant.

De to første parametre scorer i den høje ende af tålegrænseintervallet, mens den tredje og fjerde parameter ligger i midten af intervallet og de to sidste parametre er ikke relevante.
Opsummeret fastsættes den konkrete tålegrænse over midten af intervallet til: **13,75 kg/N/ha/år.**

NYE Beregninger i ansøgningssystemet

Skov 2 ligger ca. 640 m nordøst for produktionsanlægget på Stenledvej 5 (se kortet herunder). Baggrundsbelastningen, baseret på et gennemsnit af de 3 seneste årsbaggrundsbelastning, er for dette område 9,42 kg N pr. ha pr. år. Der er i en scenarieberegning i husdyrgodkendelse.dk beregnet en totaldeposition på skoven på 0,7 kg N/ha/år og en merdeposition på 0,2 kg N/ha/år (dvs. under 1 kg N/ha/år).

Den samlede ammoniakdeposition (beregnet som summen af totaldepositionen (inklusiv merdepositionen) og baggrundsbelastningen) vil således være 10,12 kg N/ha/år, hvilket er under øvre grænse i skovområdets generelle tålegrænseinterval. Tålegrænsen for skoven overskrides således ikke. Administrationen finder ikke grundlag for at stille vilkår for husdyrbruget, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 29, idet merdeposition af ammoniak fra husdyrbruget til naturområderne er under 1,0 kg N pr. ha pr. år, og tålegrænsen for skoven ikke overskrides.
På kortet herunder ses at "skov 2" ligger ca. 640 meter nordøst for Stenledvej 5

Gammel skovjordbund
Gammel skovjordbund
Naturlig tilgroet lysåben areal
Naturlig tilgroet lysåben areal
Naturmæssig særlig værdifuld skov
Naturmæssig særlig værdifuld skov
643 m
Hyllested
Hulgaden

4) Beskyttede bilag IV arter i området (markfirben og vandsalamander)
Bilag IV-beskyttelsen
Bilag IV-arter er fredede på individniveau, hvilket betyder, at hverken kolonier eller enkelte individer må forstyrres eller skades, ligesom deres yngle- og rasteområder heller ikke må ødelægges eller beskadiges. Det kan sjældent udelukkes med sikkerhed, at der lever bilag IV-arter på en ejendom.

I forbindelse med godkendelser efter husdyrbrugloven, er det et krav, at der foretages en vurdering af, om det er sandsynligt, at der kan ske en påvirkning af bilag IV-arter, herunder under hensyntagen til arternes økologiske funktionalitet. En vurdering fremgår af s. 34-35 i Administrationens forslag til afgørelse.

Påvirkning på yngle- og rasteområder, samt individdrab:
Uanset om der er yngle- og rasteområder for bilag IV-arterne stor vandsalamander og markfirben i nærheden af projektområdet, er depositionen vurderet til ikke at påvirke naturarealerne negativt. Dermed vil bilag IV-arternes yngle- og rastområder ikke påvirkes negativt, hvilket desuden bevarer arternes økologiske funktion.

Findes der en hvilken som helst bilag IV-art under anlægsfasen, skal arbejdet øjeblikkeligt stoppes jf. naturbeskyttelsesloven §29a og artsfredningsbekendtgørelsen § 10 stk. 1, og fundet meldes til SGAV. Det er lodsejers eget ansvar at sikre mod individdrab af bilag IV-arter.

Stor vandsalamander
Der er i forbindelse med projektet ikke foretaget eftersøgning for padder herunder stor vandsalamander i vandhullet, da dette ikke er et krav.

Det fremgår i Administrationens forslag til afgørelse, at søen er et potentielt levested for stor vandsalamander, og det kan heller ikke udelukkes, at der faktisk findes stor vandsalamander i den omtalte sø. Som det fremgår af Administrationens redegørelse under første spørgsmål fra NTM-udvalget (herover), sker der ingen påvirkning fra produktionen af selve søen, hvorfor det ansøgte, ikke har betydning for mulige forekomster af vandsalamander i søen.

Anlægsfasen – etablering af jordvold
Stor vandsalamander yngler og raster i rene vandhuller, med størst fordel i vandhuller, der ligger lysåbne. Den er udenfor yngletiden afhængig af skov eller krat indenfor ca. 100 meter fra vandhullet. Vandhullet L421-04-sø, ligger ca. 10m fra anlægget og det kan ikke udelukkes, at det udgør et potentielt yngle- og rasteområde for bilag IV-arten stor vandsalamander, men, bl.a. grundet den stejle brink visse steder, vurderes det, at sandsynligheden for tilstedeværelsen er ringe.

Hvis det antages (worst case), at stor vandsalamander anvender søen som yngle- og/eller levested kan det heller ikke udelukkes at området nærmest søen og den

nærmeste gyllebeholder anvendes som rasteområde, idet det jf. habitathåndbogen 2023 fremgår om arten: ”*Stor vandsalamanders levesteder og rasteområder på land ligger oftest nær vandhullet, hvor der er gode skjulesteder (grene, sten, o. lign.), gerne med store mængder af dødt ved under naturligt henfald.”*

Ved gennemgang af skråfoto/luftfoto (2021-23) kan det ikke udelukkes, at stor vandsalamander kan opholde sig i bevoksningen indtil ca. 5 m fra den nærmeste gyllebeholder. Derfor må anlæggelsen af jordvolden kun foregå i perioden, hvor stor vandsalamander evt. opholder sig i vandhullet dvs. i yngleperioden 15. april til 15. juni. Det er vigtigt, at jordvolden opbygges så den kan bruges som rasteområde. Dette kan gøres ved at udlægge stenbunker samt træ, grene og kvas bunker til naturligt henfald, som arten kan skjule sig i. For at sikre, at der ikke sker individdrab i anlægsfasen, skal der opsættes et paddehegn mellem bevoksningen og der hvor volden etableres, hvilket vil blive tilføjet i afgørelsen som undervilkår.